

7

CESTOVNÍ NÁHRADY

Zákon o daních z příjmů uznává daňovým výdajem také výdaje na pracovní cesty. Sazby pro cestovní náhrady jsou uvedeny v zákoníku práce.

7.1 Cestovní náhrady zaměstnanců

7.1.1 Náhrady za používání vozidel na pracovních cestách

Náhrada jízdních výdajů přísluší zaměstnanci za dopravní prostředek, který k použití při pracovní cestě prokazatelně zaměstnavatel před pracovní cestou stanovil anebo jehož použití zaměstnanci povolil.

Pokud zaměstnanec použije se souhlasem zaměstnavatele jiný dopravní prostředek, než mu byl zaměstnavatelem k použití na pracovní cestě prvotně určen, přísluší mu podle § 157 odst. 2 zákoníku práce náhrada jízdních výdajů ve výši ceny jízdného určeného dopravním prostředkem, a to i v případě, že zaměstnanec předloží doklad o ceně jízdného dopravním prostředkem, který skutečně použil.

☐ PŘÍKLAD

Pan Prokeš je zaměstnán u soukromé firmy ve Znojmě. Zaměstnavatel ho vyslal na pracovní cestu do Prahy. Do tohoto města se podle jeho pokynů má dopravit autobusem. Jelikož p. Prokeš vlastní auto, navrhl zaměstnavateli, že ho na služební cestu použije.

Řešení:

Zaměstnavatel s tímto návrhem:

- a) souhlasí – v takovém případě má zaměstnanec nárok na náhradu jízdného ve výši jízdného za autobus
- b) nesouhlasí – v takovém případě nemá zaměstnanec nárok ani na náhradu jízdného za autobus

Zdůvodnění:

Zaměstnanec může použít jiný dopravní prostředek místo určeného hromadného dopravního prostředku pouze se souhlasem zaměstnavatele. Zaměstnanec tedy nemůže svévolně použít své soukromé vozidlo na pracovní cestě, a to ani za předpokladu, že by souhlasil s náhradou ve výši jízdenky.

V případě, že zaměstnanec použije na pracovní cestu **na žádost zaměstnavatele** silniční motorové vozidlo (s výjimkou vozidla poskytnutého zaměstnavatelem), přísluší mu (dle § 157, 158 ZP) náhrada jízdních výdajů ve výši **základní náhrady a náhrady za spotřebované pohonné hmoty**.

- ☐ **Základní náhrada** (tj. za opotřebení auta) se stanoví jako součin sazby základní náhrady a počtu kilometrů ujetých vozidlem na pracovní cestě.

Výše sazby základní náhrady je uvedena v § 157 odst. 4 zákoníku práce. Pro zdaňovací období roku 2023 činí:

- 1,40 Kč pro jednostopá vozidla a tříkolky
- **5,20 Kč pro osobní motorová vozidla**

Pro nákladní automobily a autobusy je stanovena sazba ve výši dvojnásobku sazby pro osobní automobily a činí tak 10,40 Kč/km.

Poznámky:

1. Při použití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu zaměstnavatel sazbu základní náhrady za 1 km jízdy zvýší nejméně o 15 %.
2. Důležité je, že sazbu základní náhrady musí vyplatit zaměstnavatel zaměstnanci při použití jakéhokoliv vozidla, s výjimkou vozidla zaměstnavatele (tedy i např. použití vozidla ve vlastnictví otce, syna apod.). To je rozdílná situace ve srovnání s podnikatelem, který si může uplatňovat základní sazbu pouze u vozidla, jehož je vlastníkem.

- **Náhrada výdajů za spotřebované PHM** (§ 158 ZP) se stanoví jako součin spotřeby použitého vozidla zpravidla stanovené v litrech na 100 km, počtu ujetých kilometrů na pracovní cestě a ceny PHM zpravidla zjištěné v Kč na 1 litr.

Spotřeba pohonné hmoty vozidla v litrech na 100 km se zjistí z technického průkazu vozidla. Jde o údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem EU. Jestliže v technickém průkazu takovýto údaj není, vypočítá se spotřeba jako aritmetický průměr všech hodnot o spotřebě uvedených v technickém průkazu příslušného vozidla.

Pokud v technickém průkazu vozidla nejsou uvedeny údaje o spotřebě vozidla, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud spotřebu PHM prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

Cenu pohonné hmoty prokazuje zaměstnanec dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. Povinnost dokládat nákup PHM doklady od čerpacích stanic nevzniká v případě, že poplatník použije ceny pohonných hmot stanovené vyhláškou MPSV, která bývá vydána vždy na začátku kalendářního roku.

Pro rok 2023 jsou stanoveny tyto **průměrné ceny pohonných hmot**

- motorová nafta 44,10 Kč
- benzín 95 oktanů 41,20 Kč
- benzín 98 oktanů 45,20 Kč
- 1 kilowatthodina elektřiny 6,00 Kč

U PHM, u kterých se předpisem nestanoví průměrné ceny (LPG, CNG) je nutné doložit cenu dokladem o nákupu.

☐ **PŘÍKLAD**

Osobní automobil Ford Mondeo má v technickém průkazu uvedeny tyto hodnoty o spotřebě paliva na 100 km: EHK/ES – město 7,6 litru; 90 km/h = 6,8 litru; 120 km/h = 7,9 litru.

Cenu benzínu (Natural 95) zaměstnanec nedoložil, proto se použila cena dle vyhlášky MPSV.

Řešení:

- Průměrná spotřeba benzínu ... 7,43 litru na 100 km ... $(7,6 + 6,8 + 7,9) / 3$
Cena benzínu Natural 95 dle vyhlášky ... 41,20 Kč
Náhrada spotřeby PHM za 1 km jízdy ... $(7,43 \times 41,20) / 100 = \mathbf{3,06 \text{ Kč}}$

☐ **PŘÍKLAD**

Zaměstnanec použil při služební cestě na žádost zaměstnavatele osobní automobil (nejedná se o vozidlo zaměstnavatele), u kterého si dle TP vypočítal průměrnou spotřebu nafty 7,2 litru na 100 km. Cenu nafty nedoložil, proto mu náleží částka dle vyhlášky MPSV, a to 44,10 Kč za 1 litr nafty. Na pracovní cestě ujel celkem 500 km.

Řešení:

Za každý 1 km jízdy má zaměstnanec nárok na:

- a) náhradu PHM ... $(44,10 \times 7,2) / 100 = 3,18 \text{ Kč}$
b) základní sazbu ... 5,20 Kč
Celkem 8,38 Kč

Náhrady za 500 km ... 4 190 Kč

UPOZORNĚNÍ

Zaměstnancům v podnikatelské sféře může zaměstnavatel poskytnout na základě uzavřené smlouvy **používání služebního motorového vozidla i pro soukromé účely**. V takovém případě se podle ZDP (§ 6) považuje za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny za každý i započatý kalendářní měsíc, kdy existuje smluvní vztah k používání služebního motorového vozidla i pro soukromé účely.

Jde-li o najaté vozidlo, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Od roku 2022 se použije u tzv. nízkoemisních vozidel (například elektromobily) místo 1 % vstupní ceny polovina, tj. 0,5 % vstupní ceny vozidla.

O tento nepeněžní příjem se bude zvyšovat základ pro výpočet daně ze mzdy i základ pro výpočet zdravotního a sociálního pojištění (více v kapitole Mzdy a zaměstnanci).

ÚLOHA 7.1

Zaměstnanec použil na pracovní cestě svůj osobní automobil Škoda Octavia 1,9 TDi (zaměstnavatel s tímto použitím vozidla souhlasil). Spotřeba nafty na 100 km dle údajů v technickém průkazu je: 6,4 litru (město), 5,5 litru (90 km/h), 6,7 litru (120 km/h).

Cenu nafty dokladem o nákupu nedoložil, proto se použila cena PHM dle vyhlášky MPSV.

Pracovní cesta byla z Brna do Plzně a zpět, celkem bylo ujeté 600 km.

Určete, kolik bude činit celková výše náhrady zaměstnanci za použití jeho soukromého vozidla.

7.1.2 Stravné při služebních cestách v tuzemsku

Zaměstnanec má zákonný nárok na stravné při tuzemské pracovní cestě, jestliže služební cesta trvala **nejméně 5 hodin**. Výši stravného neprokazuje zaměstnanec žádným dokladem o zakoupení jídla.

Zaměstnavatel v podnikatelské sféře má povinnost poskytnout zaměstnanci stravné **nejméně** ve výši uvedené v § 163, odst. 1 zákoníku práce (tj. 5 – 12 hodin částka 129 Kč, 12 – 18 hodin 196 Kč, nad 18 hodin 307 Kč).

Maximální výše stravného není omezena, pokud však zaměstnavatel poskytne stravné vyšší, než je horní sazba příslušného rozpětí (viz níže uvedená tabulka), je **rozdíl proti horní sazbě** částkou, která je u zaměstnance předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti a zároveň součástí vyměřovacího základu pro zdravotní a sociální pojištění.

Pro zaměstnavatele ve státní sféře (§ 176, odst. 1 ZP) pro rok 2023 jsou sazby stravného následující:

Doba trvání pracovní cesty v kalendářním dni	Výše stravného
5 – 12 hodin	129 - 153 Kč
nad 12 – do 18 hodin	196 - 236 Kč
nad 18 hodin	307 - 367 Kč

UPOZORNĚNÍ

Zaměstnanci v podnikatelské sféře při bezplatném poskytnutí jídla na pracovní cestě přísluší stravné snížené za každé bezplatně poskytnuté jídlo:

- až o hodnotu 70 % stravného při pracovní cestě 5 až 12 hodin
- až o hodnotu 35 % stravného při pracovní cestě trvající déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin
- až o hodnotu 25 % stravného při pracovní cestě trvající déle než 18 hodin

Poznámky:

- ❑ *Výše stravného se stanoví vždy za každou pracovní cestu samostatně, a to i v případech několika pracovních cest uskutečněných v kalendářním dni. Při několikadenní pracovní cestě se stravné stanoví za každý kalendářní den zvlášť.*
- ❑ *Výjimkou z této základní zásady jsou dvoudenní tuzemské pracovní cesty, tj. pracovní cesty, jejichž doba trvání překračuje jednu půlnoc. V případě takovýchto pracovních cest se podle § 163 odst. 4 zákoníku práce upustí od odděleného posuzování doby trvání pracovní cesty v kalendářním dni, je-li to pro zaměstnance výhodnější.*
- ❑ *Konkrétní výši stravného, kterou bude zaměstnavatel zaměstnanci poskytovat, sjedná nebo stanoví před vysláním na pracovní cestu. Pokud zaměstnavatel nesjedná nebo nestanoví konkrétní výši stravného před vysláním na pracovní cestu, vzniká zaměstnanci právo na stravné ve výši dolní sazby příslušného rozpětí stanovené zákoníkem práce nebo prováděcím předpisem.*

PŘÍKLAD

Zaměstnanec vyjel na služební cestu 5. 1. 2023 v 6:30 hodin a vrátil se 7. 1. 2023 v 11 hodin.

Zaměstnavatel poskytuje stravné ve výši dolní hranice stanovené zákoníkem práce.

Řešení:

5. 1. 2023	služební cesta trvala 17 hodin a 30 minut ...	stravné	196 Kč
6. 1. 2023	služební cesta trvala 24 hodin ...	stravné	307 Kč
7. 1. 2023	služební cesta trvala 11 hodin ...	stravné	129 Kč
Celkem stravné			632 Kč

7.1.3 Stravné při zahraničních služebních cestách

V případě vyslání zaměstnance na služební cestu do zahraničí mu náleží dle § 166 odst. 1 zákoníku práce zejména tyto náhrady:

- náhrada prokázaných jízdních výdajů
- stravné za tuzemskou část této cesty
- zahraniční stravné

Pro určení výše stravného v cizí měně není v některých případech určující jen doba trvání pracovní cesty mimo území ČR, ale i to, zda zaměstnanci vznikne nárok na tuzemské stravné (délka pracovní cesty na území ČR více než 5 hodin).

- na **plné stravné** je nárok v případě, že zahraniční cesta trvá **déle než 18 hodin**
- trvá-li zahraniční cesta **déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin**, poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné ve **výši dvou třetin** základní sazby zahraničního stravného
- trvá-li zahraniční cesta **na území ČR méně než 5 hodin a část v zahraničí trvala 1 až 12 hodin**, poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné ve **výši jedné třetiny** základní sazby zahraničního stravného

PŘÍKLAD

Zaměstnanec vyjel na zahraniční služební cestu. Na území ČR strávil první den 2 hodiny, v Rakousku 4 hodiny.

Řešení:

Za první den mu nenáleží tuzemské stravné (v tuzemsku strávil méně než 5 hodin), ale náleží mu zahraniční stravné v třetinové výši (podmínka: alespoň jedna hodina v zahraničí, pokud nenáleží tuzemské stravné).

Zaměstnanec obdrží 15 EUR (1/3 ze 45 EUR, tj. ze sazby stravného pro Rakousko)

- trvá-li zahraniční cesta **na území ČR více než 5 hodin a část v zahraničí trvala 5 až 12 hodin**, poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné ve **výši jedné třetiny** základní sazby zahraničního stravného

PŘÍKLAD

Zaměstnanec vyjel na zahraniční služební cestu ze Znojma do Rakouska. Na území ČR strávil 6 hodin, v Itálii 8 hodin.

Řešení:

Zaměstnanec má nárok jak na tuzemské stravné nejméně ve výši 129 Kč, tak na zahraniční stravné ve třetinové výši, tj. 15 EUR (1/3 ze 45 EUR). Byla splněna podmínka: alespoň 5 hodin v zahraničí, pokud vznikl nárok na tuzemské stravné.

- pokud pracovník stráví mimo území ČR **méně než 1 hodinu, zahraniční stravné se neposkytuje** (doba trvání cesty v zahraničí se připočte k tuzemské části pracovní cesty)

V případě, že zaměstnanec strávil v jednom kalendářním dni služební cestu ve více státech, použije se základní sazba stanovená pro ten stát, ve kterém zaměstnanec strávil v daném dni nejvíce času.

Poznámky:

- U zahraniční pracovní cesty je rozhodnou dobou pro vznik nároku na zahraniční stravné přechod české státní hranice a při letecké přepravě odlet a přilet letadla podle letového řádu.
- Pro rok 2023 jsou stanoveny ve vybraných zemích tyto základní sazby zahraničního stravného: Německo 45 EUR, Rakousko 45 EUR, Maďarsko 40 EUR, Polsko 45 EUR, Slovensko 35 EUR, Velká Británie 45 GBP, USA 60 USD.

Podle zákoníku práce (§ 180) může zaměstnavatel **při zahraničních pracovních cestách** zaměstnancům poskytovat vedle stravného i **kapesné v cizí měně do výše 40 % zahraničního stravného**, stanoveného podle doby strávené v zahraničí příslušný kalendářní den.

Poznámky:

- *Pokud chce zaměstnavatel kapesné zaměstnanci poskytnout, musí příslušné procento kapesného stanovit ve vnitřním předpise anebo nejpozději před pracovní cestou zaměstnance. Zaměstnavatel může přitom postupovat u každého zaměstnance, každé pracovní cesty a každého státu jinak. Způsob použití kapesného je soukromou věcí zaměstnance, a proto žádným způsobem ani dokladem jeho čerpání zaměstnavateli neprokazuje.*
- *U zahraničních služebních cest je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout zálohu, a to ve výši předpokládané náhrady. Pro určení korunové hodnoty se použije kurz vyhlášený ČNB v den určení výše zálohy. Stejný kurz se použije i po skončení služební cesty, při jejím vyúčtování. Případný doplatek zaměstnanci musí být uhrazen vždy v české měně, ale vrácení přeplatku může být provedeno jak v české, tak v zahraniční měně.*

7.1.4 Ostatní náhrady

- **Ubytování** – za zaplacené ubytování se poskytuje náhrada ve výši prokázaných výdajů

Poznámka:

V rámci určených podmínek pracovní cesty podle § 153 zákoníku stanoví zaměstnavatel i způsob ubytování. V souladu s těmito podmínkami je potom zaměstnavatel povinen uhradit zaměstnanci výdaje vynaložené za ubytování. Je-li na dokladu za ubytování uvedena (jako nedílná součást ubytování) například i hodnota snídaně, účtuje se o celé tam uvedené částce jako o ubytování. V takovém případě je však zaměstnavatel povinen krátit částku stravného (viz kapitola 7.1.2). Z dokladu by mělo být také zřejmé, která osoba byla ubytována.

- **Náhrady nutných vedlejších výdajů**

Podle § 164 zákoníku práce poskytne zaměstnavatel zaměstnanci náhradu prokázaných nutných vedlejších výdajů, které mu vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou.

Poznámka:

Jedná se například o úhradu nákladů spojených s přepravou a úschovou zavazadel, za parkování silničních motorových vozidel, za telefonování, účastnické poplatky, mýtné apod. Tyto výdaje je zaměstnanec povinen zaměstnavateli doložit, tj. prokázat dokladem. Pokud tak neučiní, například z důvodu nemožnosti doklad získat, popř. pro ztrátu dokladu, zaměstnavatel uhrazuje zaměstnanci tyto výdaje podle prohlášení zaměstnance (např. čestné prohlášení zaměstnance, popř. prohlášení zaměstnanců, kteří se zaměstnancem byli na pracovní cestě).

- **Havarijní pojištění**

ZDP umožňuje také daňově uznat:

- úhradu jednorázového havarijního pojištění pro pracovní cestu
- úměrnou část ročního havarijního pojištění soukromých silničních motorových vozidel při pracovních cestách

Poznámka:

Soukromé motorové vozidlo, které má zaměstnanec schválené zaměstnavatelem jako způsob dopravy při pracovní cestě, nemusí být havarijně pojištěné (v žádném předpise to není stanoveno). Obecně je však doporučováno vyžadovat při používání soukromých motorových vozidel uzavření havarijní pojistky, a to s ohledem na možné důsledky z pracovníprávní oblasti, jako např. z hlediska náhrady škody.

Jestliže totiž dojde během pracovní cesty zaměstnance na soukromém motorovém vozidle, které měl zaměstnavatelem schválené jako způsob dopravy při pracovní cestě, ke vzniku škody, a toto vozidlo nebude havarijně pojištěné, veškerou škodu je povinen hradit zaměstnavatel.

ÚLOHA 7.2

Společnost ČECH, s.r.o., vyslala zaměstnance Milana Krčála na služební cestu (školení).

25. 1. 2023 v 7:30 hodin odjezd ze Znojma do Olomouce (ujeto 160 km)

27. 1. 2023 v 16 hodin návrat ze služební cesty z Olomouce do Znojma (ujeto 160 km)

Stravné hradí organizace na spodní hranici uvedených pásem uvedených v zákoníku práce.

Ubytování v hotelu 1 200 Kč (2 noci po 600 Kč)

Zaměstnanec použil na pracovní cestu svůj osobní automobil (na žádost zaměstnavatele) – průměrná spotřeba nafty dle technického průkazu byla 6,5 litru, cena nafty dle vyhlášky MPSV ve výši 44,10 Kč.

Vyplňte cestovní příkaz (záloha na služební cestu nebyla zaměstnanci vyplacena).

Vyúčtování služební cesty: CESTOVNÍ PŘÍKAZ

Auto: Škoda Fabia 1P0 6501

Řidič:

Místo jednání:

Účel cesty:

	Odjezd – příjezd Místo jednání	v hod.	Vzdálenost v km	Jízdné	Stravné	Vedlejší Výdaje	Celkem
	Odjezd						
	Příjezd						
	Odjezd						
	Příjezd						
	Odjezd						
	Příjezd						
			Celkem				
			Záloha				
			Doplatek – přeplatek				

ÚLOHA 7.3

Zaměstnanec byl vyslán na zahraniční pracovní cestu na Slovensko. Vycestoval z České republiky (tj. překročil hranice ČR) 15. 1. 2023 v 10 hodin a zpět se vrátil následující den večer ve 21:15 hodin.

Pro Slovensko určuje vyhláška základní sazbu stravného 35 EUR/1 den.

Určete, na jaké zahraniční stravné má zaměstnanec nárok.

Poznámka: Kapesné zaměstnavatel nehradí.

7.2 Cestovní náhrady podnikatelů

Výše náhrad za použití silničního motorového vozidla je závislá na tom, zda vozidlo je či není zahrnuto v obchodním majetku, resp. zda je v nájmu. Mohou tedy nastat tyto varianty:

- vozidlo je zahrnuto (vloženo) do obchodního majetku poplatníka
- vozidlo není zahrnuto v obchodním majetku podnikatele, ani u něho není v nájmu
- vozidlo je v nájmu (včetně finančního leasingu)
- vozidlo je vypůjčené

Poznámka: Obchodním majetkem se pro účely daně z příjmů rozumí majetek, o kterém bylo nebo je účtováno anebo je nebo byla uvedena v daňové evidenci (§ 4, odst. 4 ZDP).

7.2.1 Motorové vozidlo zahrnuté do obchodního majetku

V tomto případě podnikatel uplatňuje zejména tyto daňové výdaje:

- a) **Výdaje na spotřebované pohonné hmoty** – ty je možno uplatnit v prokázané výši, tedy bez ohledu na spotřebu uvedenou v technickém průkazu automobilu. Jedinou podmínkou je průkaznost (tj. doklad o nákupu PHM) a samozřejmě průkazným způsobem vedená evidence jízd.

Poznámka:

V případě, že poplatník předloží doklady na množství pohonných hmot, které výrazně přesahují průměr spotřeby vozidla, je podnikatel povinen správci daně na vyžádání prokázat reálnost takto uplatněné nadspotřeby (například prokáže strukturu jízd, při které je zvýšená spotřeba PHM pravděpodobná – jízda s přívěsem, jízda v náročném terénu, vozidlo jezdí velmi zatížené apod., nebo předloží potvrzení o vyšší spotřebě od autorizované zkušebny).

- b) **Výdaje na opravy, údržbu** – jedná se o výdaje za náhradní díly, autodoplňky, mytí, opravy apod.

UPOZORNĚNÍ

Pokud by však **výdaje** vynaložené v souvislosti s provozem vozidla **měly charakter technického zhodnocení a převýšily** by u jednoho automobilu v jednom zdaňovacím období částku **80 000 Kč**, nebylo by možné tyto výdaje uplatnit jako daňové. Tyto výdaje se v takovém případě stávají součástí vstupní ceny automobilu a do nákladů se rozpouští prostřednictvím odpisů automobilu.

PŘÍKLAD

U jednoho osobního automobilu byly v průběhu jednoho zdaňovacího období provedeny a zaplacený tyto úpravy: nákup vestavěné navigace 6 500 Kč, klimatizace za 38 000 Kč a vyhledávací systém odcizených vozidel 36 000 Kč.

Řešení:

Vzhledem k tomu, že celková částka přesáhla 80 000 Kč, nelze tyto výdaje uplatnit jako daňové, ale je třeba o ně zvýšit vstupní (resp. zůstatkovou) cenu automobilu, z níž se počítá výše odpisů.

ALE: Pokud by jednotlivé úpravy nebyly realizovány ve stejném roce, ale postupně ve dvou letech, jednalo by se o daňově uznatelné výdaje, neboť by v jednom zdaňovacím období nepřesáhly 80 000 Kč.

- c) **Odpisy automobilu**

- d) **Zaplacené pojištění automobilu** (a to jak havarijní pojištění, tak povinné ručení za provoz motorových vozidel)

UPOZORNĚNÍ

Automobil zařazený v obchodním majetku může být **využíván částečně pro podnikatelskou činnost a částečně pro soukromé účely**. V takovém případě se musí veškeré výdaje s provozem vozidla (opravy, údržba, pojištění, dálniční známka apod.) vhodným poměrem rozdělit na část, která souvisí s podnikatelskou činností, a na část, která souvisí s využíváním pro soukromé účely. To platí samozřejmě i pro odpisy.

📄 PŘÍKLAD

Podnikatel v roce 2023 najezdil podle knihy jízd 15 000 km pro služební účely. Počáteční stav tachometru byl 50 000 km, konečný stav tachometru 70 000 km.

Pořizovací cena automobilu byla 800 000 Kč, při daňovém odpisování uplatnil roční odpisovou sazbu ve výši 20 % (v rámci rovnoměrného odpisování nevyužil maximální možnou výši roční odpisové sazby). Zaplatil roční havarijní pojištění ve výši 12 000 Kč.

Poznámka: Spotřebované PHM pro soukromé účely si hradil ze soukromých prostředků.

Řešení:

Celkem ujeté 20 000 km (rozdíl mezi počátečním a konečným stavem), z toho 15 000 km pro služební účely a 5 000 km pro soukromé účely. To znamená, že soukromé jízdy tvořily 25 % z celkového počtu ujetých km.

Podnikateli tak vzniká povinnost krátit odpisy automobilu a havarijní pojištění o 25 %. V daném případě by tedy podnikatel mohl v daňových výdajích uplatnit pouze roční odpis ve výši 120 000 Kč (160 000 Kč * 0,75) a havarijní pojištění ve výši 9 000 Kč (12 000 Kč * 0,75).

Poznámka:

Poplatníci prokazují, že uskutečnili pracovní cestu (důkazní břemeno je na nich) nejčastěji prostřednictvím knihy jízd. Zázpisy v této evidenci dokládají skutečnost, že spotřebované PHM, na které poplatník předložil doklady o jejich nákupu, byly skutečně použity na předmětnou činnost.

Knihy jízd by měla obsahovat zejména datum jízdy, cíl jízdy (je vhodné přesně specifikovat), účel cesty, vzdálenost v km. Počáteční a konečný stav kilometrů na tachometru je nutné uvést nejméně k prvnímu a poslednímu dni zdaňovacího období (pokud správce daně nestanoví svým rozhodnutím jinak).

7.2.2 Motorové vozidlo nezahrnuté do obchodního majetku

Jako daňové výdaje lze uznat výdaje ve výši:

- a) **základní náhrady** (stejně jako u zaměstnanců činí pro rok 2023 za každý km 5,20 Kč)

Poznámka:

U auta nezahrnutého do obchodního majetku již nelze uplatňovat skutečné výdaje na opravy, autodoplňky, náhradní díly, mytí apod., neboť se jedná o výdaje spojené s používáním soukromého majetku. Také nelze uplatnit v daňových výdajích havarijní pojištění, povinné ručení.

UPOZORNĚNÍ

Základní náhradu NELZE UPLATNIT, pokud vozidlo bylo již dříve zahrnuto u poplatníka v obchodním majetku (tj. podnikatel mohl uplatňovat odpisy) nebo vozidlo bylo předmětem finančního leasingu a uplatňovalo se nájemné jako daňový výdaj.

Základní náhradu nelze rovněž uplatnit v případě, že poplatník vozidlo nevlastní, ale má je pouze v nájmu (včetně finančního leasingu) nebo vypůjčené. Podmínkou pro uplatnění základní náhrady je totiž vlastnictví vozidla.